

Lublin, 14.08.2021 r.

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr Mariusza Kruka

Wprowadzenie

Rozpoczynając refleksję nad całokształtem dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Mariusza Kruka, ze szczególnym uwzględnieniem wskazanego przez Habilitanta monotematycznego cyklu składającego się z monografii autorskiej oraz artykułów stanowiącego Osiągnięcie naukowe w rozumieniu Ustawy, chciałbym podkreślić, że jako badaczowi zajmującym się od ponad 20 lat nauczaniem wspomaganiem komputerowo osoba Habilitanta jest mi bardzo dobrze znana już od bardzo wczesnego etapu Jego kariery naukowej, a mianowicie od 2008 roku, kiedy to podczas jednego z Jego pierwszych wystąpień konferencyjnych miałem przyjemność moderować Jego wystąpienie. Na przestrzeni tych 13 lat mogłem obserwować dokonania dr Kruka, Jego dociekliwość badawczą, doskonalenie warsztatu metodologicznego i skrupulatność w analizach statystycznych przy wielu miejscach i okazjach: przede wszystkim jako redaktor naczelny czasopisma *Teaching English with Technology* (publikacje z lat 2015 i 2017), redaktor tomu zbiorowego *CALL for Openness* (publikacja z roku 2016), recenzent artykułów współredagowanej przez dr Kruka pracy zbiorowej (publikacja z roku 2019), redaktor naczelny recenzowanych przez Niego artykułów (lata 2015-2021), uczestnik konferencji Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego (lata 2008-2021), recenzent i autor współredagowanego przez Niego czasopisma *Studies in Second Language Learning and Teaching* (lata 2018-2021). Na wszystkich tych płaszczyznach dr Mariusz Kruk jawi się jako wyjątkowo kompetentny, zaangażowany i fachowy badacz, cechujący się wysokimi umiejętnościami metodologicznymi, dociekliwością w procesie wnioskowania, znakomitym warsztatem naukowym oraz umiejętnościami nawiązywania kontaktów naukowych i animowania życia naukowego. Uczestnicząc zatem w dużym stopniu w całej drodze naukowej dr Kruka od momentu Jego studiów doktoranckich z dużą przyjemnością przyjąłem powołanie przez Radę Dyscypliny Językoznawstwo Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie do zrecenzowania osiągnięcia, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jak również pozostałego dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego Habilitanta.

Ocena dorobku naukowego wskazanego przez Habilitanta jako Osiągnięcie naukowe wymienione w Ustawie

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją, podstawą do uznania znaczącego wkładu Habilitanta w rozwój dyscypliny ‘językoznawstwo’ jest monotematyczny cykl publikacji składający się z 1 monografii naukowej opublikowanej w renomowanym wydawnictwie Springer (100 pkt.), 2 rozdziałów w monografiach zbiorowych (wydawnictwo Peter Lang, odpowiednio po 5 pkt. według ówczesnej punktacji) oraz 5 artykułów opublikowanych w zagranicznych czasopismach naukowych (*EuroCALL Review*, *Language Learning Journal*, *Computer-Assisted Language Learning*, *Australian Review of Applied Linguistics* oraz *Innovation in Language Learning and Teaching*).

Zarówno w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym, lista wyżej wymienionych prac wchodzących w skład „Osiągnięcia” nie budzi zastrzeżeń, wręcz przeciwnie, można życzyć sobie, aby wszyscy posiadacze habilitacji legitymowali się choć jedną publikacją w tak prestiżowych czasopismach jak te wymienione powyżej. Zwłaszcza należy podkreślić tu jedno z najważniejszych dla dydaktyki językowej wspomaganej komputerowo pismo *Computer-Assisted Language Learning*, legitymującym się współczynnikiem wpływu Impact Factor na poziomie 2.642 oraz 200 punktami na aktualnej liście ministerialnej. Z pozostałych artykułów wszystkie pisma z wyjątkiem *EUROCALL Review* (które, choć ma mniej punktów, jest niezwykle ważny dla środowiska badaczy nie tylko europejskich) są indeksowane na liście Scopus i legitymują się między 40 a 100 punktami. Analizując układ cyklu nie sposób nie zauważyć również istotnej progresji publikacyjnej dorobku dr Kruka – prace wczesne publikowane były w czasopismach oraz monografiach zbiorowych dużo mniej prestiżowych (choćby Peter Lang) niż te datowane na lata 2019 i 2020. Cieszy również fakt występowania w dorobku uzupełniającym wysokopunktowanych publikacji współautorskich (głównie we współpracy z prof. prof. Joanną Zawodniak i Mirosławem Pawlakiem) w tak ważnych dla całej glottodydaktyki (już nie tylko wspomaganej komputerowo) pismach jak *Language Teaching Research*, *System*, *International Journal of Applied Linguistics* czy *RELC Journal*. Opisana wyżej progresja świadczy niezbicie o właściwym, harmonijnym rozwoju naukowym Habilitanta, który „pod skrzydłami” swoich Mistrzów z dużymi sukcesami publikuje wyniki swoich badań w najważniejszych czasopismach na świecie. W wymiarze jakościowym prace dr Mariusza Kruka charakteryzują się gruntownym przeglądem literatury, umiejętnym budowaniem stosownych rozróżnień i definicji, sprawnym konfrontowaniem ujęć terminologicznych glottodydaktyków zagranicznych,

bardzo dobrą znajomością gotowych narzędzi badawczych, umiejętnościami doboru testów statystycznych i wykonywania obliczeń oraz odpowiedniej wizualizacji danych. Biorąc pod uwagę charakter glottodydaktyki jako nauki eksperymentalnej, stosującej eksperymenty pedagogiczne, badanie w działaniu, obserwacje, ankiety czy wywiady dla zebrania danych celem weryfikacji postawionych tez, od dojrzałego, samodzielnego i ukształtowanego badacza należy oczekiwać konstruowania i przeprowadzania badań własnych o charakterze empirycznym. Prace dr Kruka spełniają te wymogi, choć przy tej okazji warto jednak zwrócić uwagę, że prawie wszystkie z nich badają reakcje, umiejętności językowe czy nastawienia uczniów, studentów czy przyszłych nauczycieli w środowisku świata wirtualnego Second Life – szkoda, że Habilitant nie zdecydował się prowadzić podobnych badań nudy, motywacji, lęku językowego czy innych czynników indywidualnych w innych środowiskach mediowanych komputerowo. Wydaje się to istotne zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że świat wirtualny Second Life po początkowym ogromnym zainteresowaniu w latach 2003-2010 nie okazał się jednak tak przełomowy dla dydaktyki językowej, jak można było tego oczekiwać (włącznie z niżej podpisanym). Praktyka kształcenia kompetencji technopedagogicznej nauczycieli oraz badania z tego zakresu (również prowadzone przez Recenzenta) pokazują, że trudno oczekiwać od nauczycieli wprowadzenia do praktyki dydaktycznej środowisk komputerowych, nad którymi nie mają oni pełnej kontroli oraz w których trudno zminimalizować zagrożenia dla uczniów, jak to ma miejsce w przypadku światów wirtualnych. Również stopień trudności technicznych oraz wymagania sprzętowe SL wpłynęły na istotne zmniejszenie zainteresowania projektowaniem nauczania językowego w tym wirtualnym świecie w drugiej dekadzie XXI wieku. Można mieć nadzieję, że dalsze badania Habilitanta pozwolą na określenie wpływu innych mediowanych komputerowo środowisk interakcyjnych na czynniki indywidualne warunkujące proces nabywania języka obcego.

Rozważając spójność tematyczną cyklu nie można mieć żadnych zastrzeżeń, poszczególne elementy cyklu są bardzo blisko ze sobą powiązane (choć tytuł osiągnięcia wydaje się być zbyt szeroki – fraza „we wspieranym komputerowo nauczaniu i uczeniu się języka angielskiego” sugeruje badanie różnych dziedzin i obszarów wchodzących w skład CALL, podczas gdy w publikacjach są to wyłącznie światy wirtualne (a konkretnie jeden, Second Life). Spójność tematyczną cyklu podkreśla również użycie bardzo często tych samych narzędzi (np. FLCAS), realizacja podobnego schematu badawczego w odniesieniu do nieco innego odbiorcy (np. klasa szkolna vs. grupa studentów vs. grupa przyszłych nauczycieli), czego zresztą nie ukrywa sam Habilitant, pisząc o tym na stronie

69 monografii *Investigating Dynamic Relationships Among Individual Difference Variables in Learning English as a Foreign Language in a Virtual World*). Z pewnością po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego dr Mariusz Kruk zdecyduje się badać inne obszary, środowiska i narzędzia, zastosuje nowy repertuar metod i narzędzi badawczych, dywersyfikując w ten sposób swój pohabilitacyjny dorobek.

Patrząc na całokształt dorobku naukowego dr Kruka (nie tylko na pozycje wymienione jako „Osiągnięcie naukowe”) można zauważyć stosunkowo niewielką liczbę badań, w których Habilitant proponowałby nowe metody, techniki czy ćwiczenia językowe jako czynnik eksperymentalny. W przypadku Second Life można było choćby pójść przykładem ś.p. Profesora Włodzimierza Sobkowiaka, który we własnoręcznie stworzonym laboratorium fonetycznym przy pomocy samodzielnie opracowanych artefaktów, innowacyjnych ćwiczeń czy procedur dydaktycznych uczył użytkowników Second Life fonetyki angielskiej. Pragnę wyrazić przekonanie, że pohabilitacyjne badania dr Kruka będzie cechować większa doza eksperymentalności.

Podsumowując, przedstawiony do oceny monotematyczny cykl publikacji można bez wątpienia uznać za Osiągnięcie naukowe w rozumieniu Ustawy, wypełniający znamiona znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej „językoznawstwo” zarówno w wymiarze ilościowym, jakościowym jak i publikacyjnym z nadatkiem.

Ocena pozostałego dorobku naukowego (po doktoracie) nie wchodzącego w skład osiągnięcia naukowego

Ocena dorobku uzupełniającego przygotowanego przez dr Mariusza Kruka nie budzi żadnych zastrzeżeń. Na liście publikacji znaleźć można 1 monografię współautorską (gdzie dr Kruk jest trzecim współautorem) opublikowaną przez Springer, 16 artykułów z czasopism indeksowanych w bazie Scopus lub Web of Science (z czego 8 autorskich), 21 artykułów z czasopism innych (10 samodzielnych), 18 rozdziałów z monografii zbiorowych (13 autorskich), 3 redagowane monografie zbiorowe (1 samodzielna). Duża liczba publikacji w wysokopunktowanych czasopismach, również współautorskich, świadczy o umiejętności funkcjonowania przez Habilitanta w wieloosobowych zespołach badawczych i wskazuje na Jego ugruntowaną pozycję w świecie międzynarodowej glottodydaktyki wspomaganej komputerowo. Patrząc na listę publikacji można stwierdzić, że dr Mariusz Kruk jest niestrudzonym popularyzatorem nauczania języków obcych w środowisku Second Life, starając się promować to środowisko interakcyjne na konferencjach naukowych, w czasopismach popularnonaukowych (np. Języki Obce w Szkole) i innych rodzajach publikacji.

Podsumowując ocenę dorobku naukowego Habilitanta nie wchodzącego w skład osiągnięcia naukowego, należy stwierdzić z całą mocą, że zarówno w wymiarze ilościowym jak i jakościowym spełnia wszelkie wymogi dla uznania ich Autora mianem samodzielnego badacza oraz wypełnia znamiona istotnej aktywności naukowej.

Ocena pozostałych aspektów działalności naukowej dr Mariusza Kruka

Dr Mariusz Kruk wykazywał aktywność organizacyjną w zakresie organizacji konferencji naukowych w ramach macierzystego ośrodka (PWSZ w Koninie, później Uniwersytet Zielonogórski) jako członek komitetów organizacyjnych 4 konferencji, był również członkiem rady naukowej konferencji organizowanej przez uniwersytet we Freiburgu. W autoreferacie brak jakiegokolwiek informacji o aplikowaniu i realizacji projektów badawczych, czy to w ramach badań statutowych w ramach macierzystej uczelni, na forum ogólnopolskim (NCN, NPRH) czy międzynarodowym. Wydaje się, że przy tak bogatym dorobku publikacyjnym i stale rosnącej liczbie cytowań w Scopus Habilitant może z sukcesem aplikować o granty w ramach konkursów organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki i Program Horyzont 2020. Od kandydata na stopień doktora habilitowanego należy oczekiwać wniosków grantowych (czy to formułowanych samodzielnie, chociażby w ramach programu Miniatura, czy grupowo jako wykonawca) kierowanych do instytucji zewnętrznych, w szczególności Narodowego Centrum Nauki. Ten brak rekompensuje dużą aktywność Habilitanta w zakresie udziału w konferencjach międzynarodowych i krajowych – 35 wystąpień (autorskich i współautorskich) w okresie 11 lat od uzyskania stopnia doktora to z pewnością duża liczba, choć niewiele w tym wystąpień poza granicami kraju (jedynie 5). Z pewnością można oczekiwać od dr Kruka intensyfikacji działań naukowych na forum międzynarodowym w tym zakresie. **Podsumowując tę część dorobku naukowego, warto odnotować dużą aktywność konferencyjną dr Kruka na forum krajowym, która pozwala na sformułowanie pozytywnej oceny tego aspektu Jego pracy, przy jednoczesnym wskazaniu na brak udziału w grantach i projektach naukowych oraz niewielką aktywność konferencyjną za granicą.**

Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę dr Mariusza Kruka

W aspekcie oceny działalności organizacyjnej dorobek dr Kruka jest znaczący – zwłaszcza należy podkreślić tu szeroką gamę najlepszych czasopism naukowych

(indeksowanych w bazach Clarivate i Scopus) dla których recenzuje artykuły oraz wykonywanie obowiązków redaktora pomocniczego a potem redaktora wiodącego polskiego czasopisma glottodydaktycznego *Studies in Second Language Learning and Teaching* (SSLLT).

Istotna jest również działalność organizacyjna dr Kruka w ramach macierzystej uczelni, gdzie pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Neofilologii (PWSZ Konin) oraz Kierownika Zakładu Anglistyki (Uniwersytet Zielonogórski). Szkoda jedynie, że w Autoreferacie Habilitant nie zdecydował się podać jakichkolwiek szczegółów dotyczących swoich działań i osiągnięć w ramach tych funkcji, które z pewnością ma na swoim koncie. Jego portfolio organizacyjne uzupełnia funkcja koordynatora praktyk dydaktycznych (lata 2013-2015) oraz webmastera Zakładu (2010-2012).

Ocena działalności dydaktycznej jest jednoznacznie pozytywna – szeroka gama zajęć (praktycznych i specjalistyczno-dydaktycznych, choć bez dokładniejszego wyszczególnienia), 91 wypromowanych prac licencjackich i 9 magisterskich, spełnia oczekiwania stawiane Kandydatowi do stopnia doktora habilitowanego.

Ocena działalności popularyzacyjnej naukę jest również pozytywna, choć w tym obszarze można by oczekiwać więcej po 11 latach pracy – 2 publikacje w czasopismach popularnonaukowych (*Języki Obce w Szkole*) oraz 3 wystąpienia na konferencjach dla nauczycieli czy studentów to raczej niewiele biorąc pod uwagę ogrom wiedzy i umiejętności prezentowanych przez Habilitanta w publikacjach naukowych.

Podsumowując, osiągnięcia dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne dr Kruka są w pełni zadowalające, spełniając wymogi stawiane przed kandydatem do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę ocenę monotematycznego cyklu publikacji wskazanego przez Habilitanta jako Osiągnięcie naukowe, pozostały dorobek publikacyjny, osiągnięcia organizacyjne, dydaktyczne i popularyzatorskie, stwierdzam, że dr Mariusz Kruk spełnia wymogi stawiane Kandydatowi do uzyskania stopnia doktora habilitowanego przez Ustawę a Jego prace wnoszą istotny wkład w rozwój dyscypliny „językoznawstwo”.

W związku z powyższym, konkluzja niniejszej recenzji jest jednoznacznie pozytywna, uznając wkład dr Kruka za zasługujący na nadanie Habilitantowi stopnia doktora habilitowanego. Wobec tego, stawiam wniosek o dopuszczenie dr Mariusza Kruka do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

